

SPIS TREŚCI

WSTĘP I	15
WSTĘP II.	18
WSTĘP III	20
1. ZASADY STOSOWANIA TERAPII WYBRANYMI PRODUKTAMI LECZNICZYMI	21
1.1. Podstawy farmakologii ogólnej, farmakodynamiki i farmakokinetyki	21
Definicja leku.	21
Nazwa międzynarodowa i nazwy handlowe leków.	22
Wykaz substancji czynnych zawartych w lekach.	22
Postacie leków	25
Właściwości leków oraz rodzaje reakcji organizmu na działanie leków	27
Mechanizmy działania leków	27
Czynniki wpływające na działanie leków	28
Drogi podawania leku.	29
Dawkowanie leków	30
Działania niepożądane i toksyczne	31
Interakcje lekowe	35
Losy leków w organizmie: uwalnianie, wchłanianie, dystrybucja, metabolizm, wydalanie	37
Biorównoważność leków	39
1.2. Źródła informacji o lekach oraz ich działaniach niepożądanych . 40	40
Aktualnie dostępne wykazy leków w formie książkowej i elektronicznej. . . .	40
Zasady stosowania praktyki pielęgniarstwa opartej na dowodzie naukowym (EBNP)	41
Wykaz substancji bardzo silnie działających, silnie działających i środków odurzających oraz substancji psychotropowych.	43
Kategorie dostępności produktów leczniczych	43
Leki recepturowe – źródła informacji i zasady ich stosowania	44
Zasady raportowania działań niepożądanych leków przez pielęgniarki i położne oraz pacjentów i ich rodziny	45

1.3. Wybrane grupy produktów leczniczych	48
(A) LEKI ROZSZERZAJĄCE OSKRZELA, PRZECIWZAPALNE	
I PRZECIWCZULENIOWE	48
Podstawy patofizjologii astmy oskrzelowej	48
Podstawy patofizjologii przewlekłej obturacyjnej choroby płuc	49
Podstawy patofizjologii alergii	50
Formy wziewnego podawania leków	50
Beta – 2 mimetyki	52
Leki przeciwhistaminowe	55
Cholinolityki	57
Przykłady sytuacji klinicznych	61
(B) LEKI PRZECIWZAKAŻNE	63
Charakterystyka farmakologiczna poszczególnych grup antybiotyków	63
Antybiotyki i leki przeciwczyłebne, które mogą ordynować	
pielęgniarki i położne	66
NYSTATINUM	66
METRONIDAZOLUM	68
NATAMYCINUM	70
CLOTRIMAZOLUM	72
PHENOXYMETHYLPENICILLINUM	73
AMOXICILLINUM	76
TRIMETHOPRIM	79
DOXYCYCLINUM	81
OXYTETRACYCLINUM+HYDROCORTISONI ACETAS	85
Zakażenia jamy ustnej.	86
Zakażenia gardła, ucha i zatok	86
Zakażenia dróg oddechowych	88
Zakażenia dróg moczowych	89
Zakażenia skóry	89
Zakażenia przewodu pokarmowego	90
Zakażenia narządu rodowego	90
Pobieranie i przysyłanie materiału do badań mikrobiologicznych.	91
Przykłady sytuacji klinicznych	91
(C) LEKI PRZECIWPASOŻYTNICZE I STOSOWANE WE WSZAWICY	
I ŚWIERZBIE	93
PERMETRYNA	94
CROTAMITON	97
MEBENDAZOLE	98
PYRANTELUM	100
(D) LEKI STOSOWANE W HEMATOLOGII	103
KWAS FOLIOWY	103

SIARCZAN ŻELAZA II	105
Przykłady sytuacji klinicznych	108
(E) LEKI STOSOWANE W ZABURZENIACH CZYNNOŚCI PRZEWODU	
POKARMOWEGO	109
ONDANSETRON	109
APREPITANT	113
DWUMALEINIAN TIETYLOPERAZYNY.	121
CHLOROWODOREK METOKLOPRAMIDU	123
INHIBITORY POMPY PROTONOWEJ	127
CHLOROWODOREK LOPERAMIDU	131
BUTYLOBROMEK HIOSCYNINY.	133
NIFUROKSAZYD	135
Przykłady sytuacji klinicznych	136
(F) LEKI PRZECIWLĘKOWE	
CHLOROWODOREK HYDROKSYZINY	138
Przykłady sytuacji klinicznych	142
(G) ŚRODKI ZNIECZULAJĄCE DZIAŁAJĄCE MIEJSCOWO	
LIDOKAINA, LIGNOCAINA	143
(H) LEKI PRZECIWBÓŁOWE	
CHLOROWODOREK TRAMADOLU.	146
(I) INNE LEKI	
WITAMINA D3	151
1.4. Farmakoterapia w szczególnych grupach pacjentów	
Zasady dawkowania leków w niewydolności wątroby i przewlekłej chorobie nerek	156
Zasady dawkowania leków w niewydolności krążenia	156
Stosowanie leków w okresie ciąży i karmienia, zasady bezpieczeństwa	156
Zasady bezpieczeństwa stosowania leków u dzieci i osób w wieku podeszłym	158
Warunki uzasadniania ordynacji leku w dokumentacji pacjenta przy stosowaniu „NZ” na druku recepty	158
2. WYROBY MEDYCZNE I ŚRODKI SPOŻYWCZE SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA ŻYWIENIOWEGO	
2.1. Podstawy prawne w zakresie refundacji i ordynowania środków spożywczych i wyrobów medycznych	
Źródła prawa regulującego refundację wyrobów medycznych	159
Osoby uprawnione do wystawiania zlecenia na refundowane wyroby medyczne i środki spożywcze	161

Kryteria przyznawania/ordynowania wyrobów medycznych i środków spożywczych osobom uprawnionym	161
Uprawnienia do nabywania bezpłatnych wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie.	161
Zakresy i czas refundacji wyrobów medycznych i środków spożywczych	162
Zasady zgłaszania incydentów medycznych.	166
2.2. Specyficzne wymagania dotyczące wystawiania zleceń na poszczególne wyroby medyczne.	168
Kryteria przyznawania, okres użytkowania i ilość sztuk objętych refundacją	168
2.3. Charakterystyka i zastosowanie środków spożywczych i wyrobów medycznych, które może ordynować pielęgniarka i położna, w tym wystawiać na nie zlecenia lub recepty.	174
Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	174
Wyroby medyczne – informacje podstawowe	182
Wyroby medyczne do zaopatrzenia przetok jelitowych i moczowych oraz cewniki urologiczne i worki do zbiórki moczu	183
Sprzęt rehabilitacyjny	184
Wyroby medyczne stosowane w profilaktyce i leczeniu ran przewlekłych	184
Środki absorpcyjne	186
Wyroby medyczne stosowane w cukrzycy	187
Peruki	188
3. ZASADY I TRYB WYSTAWIANIA RECEPT	189
3.1. Podstawy prawne regulujące finansowanie i ordynację produktów leczniczych w Polsce	189
Ustawa z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne	189
Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych	190
Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	190
Zarządzenie nr 45/2009/DSOZ Prezesa NFZ z w sprawie korzystania z Portalu Narodowego Funduszu Zdrowia	191
3.2. Zasady prawidłowego wystawiania recept i zleceń przez pielęgniarkę i położną	193

Czynność wystawienia recepty	193
Zakres danych objętych receptą	193
Recepta w rozumieniu art. 3 lit. k dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/24/UE z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie stosowania praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej	206
Maksymalne dopuszczalne ilości leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych na receptę i okres ważności recepty	207
Sposób przydzielania przez NFZ zakresów liczb będących unikatowymi numerami identyfikującymi recepty i przechowywania tych danych	208
Zasady wystawiania recept, na których przepisano wyłącznie leki niepodlegające refundacji	208
Zasady wystawiania zleceń na zaopatrzenie w wyrób medyczny i zleceń naprawy wyrobu medycznego	209
Sposób przeprowadzania przez NFZ kontroli wystawiania recept na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyroby medyczne.	209

3.3. Zasady zawierania umów z Narodowym Funduszem

Zdrowia na wystawianie recept refundowanych.	210
Definicja osoby uprawnionej	210
Kategorie dostępności refundacyjnej, poziomy odpłatności	210
Zasady publikowania wykazów refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych	211
Umowa upoważniająca osobę uprawnioną do wystawiania recept refundowanych.	212
Sposoby pozyskiwania recept refundowanych.	215
Zasady wykonywania kontroli przeprowadzanej lub zlecaniej przez NFZ u osoby uprawnionej.	215
Skutki niewykonania lub nienależytego wykonania umowy	217

4. ASPEKTY PRAWNE I ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZAWODOWA . . .219

4.1. Uprawnienia w zakresie ordynowania leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych i odpowiedzialność zawodowa219

Zakres podmiotowy pielęgniarek i położnych uprawnionych do samodzielnego ordynowania leków i wyrobów medycznych; zakres czynności związanych z ordynowaniem leków i wyrobów medycznych	219
--	-----

Wykaz substancji czynnych zawartych w lekach, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych	222
Zasady ordynowania leków po uprzednim osobistym badaniu fizycznym pacjenta.	223
Odpowiedzialność zawodowa	224
4.2. Odpowiedzialność cywilna	227
Zasady odpowiedzialności kontraktowej w kontekście umowy z NFZ na wystawianie recept refundowanych i umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej	227
Zasady odpowiedzialności deliktowej będącej skutkiem nieprawidłowej diagnozy lub nieprawidłowej ordynacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych	227
Zasady regulowania materii ordynowania leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych w umowach łączących z pracodawcą, zleceniodawcą, ze szczególnym podkreśleniem braku możliwości przymuszania do tych czynności	228
Zasady odpowiedzialności pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy – w przypadku osoby zatrudnionej na podstawie umowy o pracę	229
Zasady zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z NFZ, ogólne warunki umów i zakres odpowiedzialności wynikającej z nieprawidłowej realizacji umów	230
Prowadzenie skrupulatnie dokumentacji medycznej jako przyszłych ewentualnych dowodów w sprawach cywilnych na brak bezprawności w działaniach i zaniechaniach	233
Przypozwanie jako włączenie do procesu cywilnego ubezpieczyciela, u którego pielęgniarka i położna ma polisę OC	234
Aktualna wiedza medyczna jako miernik starannej realizacji zobowiązań pielęgniarki i położnej.	234
4.3. Reklama produktów leczniczych	237
Definicja ustawowa reklamy produktu leczniczego, wyłączenia spod tej definicji	237
Orzecznictwo sądowe w zakresie reklamy produktów leczniczych	238
Normatywne wymogi co do reklamy produktu leczniczego	239
Zasady kierowania reklamy produktu do osób uprawnionych do wystawiania recept.	242
Normatywne zakazy dotyczące reklamy dotyczącej produktów leczniczych.	243

Zakaz reklamy polegającej na oferowaniu osobom uprawnionym do wystawiania recept korzyści materialnych, prezentów i różnych ulatwień, nagród, wycieczek oraz organizowaniu i finansowaniu spotkań promocyjnych produktów leczniczych	244
Wymogi dotyczące reklamy produktu leczniczego kierowane do osób uprawnionych do wystawiania recept lub osób prowadzących obrót produktami leczniczymi	245
Sankcje o charakterze karnym i karno-administracyjnym za naruszenia przepisów dotyczących reklamy produktu leczniczego	246
Zasady sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących reklamy produktu leczniczego	247
5. ORDYNOWANIE LEKÓW I KONTYNUACJA LECZENIA W WYBRANYCH SYTUACJACH KLINICZNYCH	249
5.1. Ordynowanie leków	249
5.2. Kontynuacja leczenia	261
ZADANIA TESTOWE	274
PIŚMIENNICTWO	299
KLUCZ DO ZADAŃ TESTOWYCH	305
ZAŁĄCZNIKI	306